

Butlletí

del

Centre Excursionista de Catalunya

ELS ESPORTS D'HIVERN A CATALUNYA

Clise de J. M. Co

UN «SKIEUR» AL MONTSENY

FA un any just que en aquestes mateixes planes publicavem un article sobre'ls esports d'hivern, acabant-lo fent vots y expressant nostres desitjos pera que ben prompte s'extengués entre nosaltres la pràctica d'aqueixos esports, ja que no havien de faltar-nos llocs a propòsit en nostres vehines serres y xamoses encontrades pirenenques. Un any fa tot just, y avuy ens complavem en poder ja donar compte de varies sortides realisades aquesta hivernada ab tal objecte, les que s'han vist molt corregudes y han despertat molt entusiasme entre'ls nostres excursionistes montanyencs.

La creació de la novella «Secció d'Esports de Montanya» de nostre CENTRE obeía a una necessitat sentida, a un desitg fervent; avuy ella'ns ofereix ja'ls seus fruits primerencs, que no dubtem anirà recullint animosament complint la finalitat per la que ha sigut creada.

Es de desitjar y esperar que dintre de poc el nostre CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA pugua presentar un bon aplec de decidits pireneístes y experts *skieurs* pera ajuntar-se als de nostres amics que desde Bagnères de Bigorre, Cauterets, Luchon, Pau, Burdeus, Tolosa y altres llocs venen recorrent a plena hivernada totes les valls y montanyes pirenenques, dedicant-se a agradosos passatemps y organisant concursos de pràctica utilitat que porten

Aixís són de notar l'absis de Sant Esteve de Bas y el claustre del monastir de Gualter, d'un romànic molt primitiu, entre les construccions religioses.

Interessantíssim es l'agrupament de torres, castells y cases fortificades; caldria que s'hi fixés en aquest punt l'atenció. Mereixen esment la casa-castell de Cornellà; la torra rectangular de can Vilà, a Vallgorguina del Vallès; la dels Encantats, a Caldetes, de planta circular, semblant a moltes altres de la costa; els castells de Verdú, Bellcaire, Maldà, Gelida; les fortificacions de Torroella de Montgrí.

També resulten apreciables els datos referents a l'art barroc. Aixís les fatxades de Caldes de Montbuy, Sant Martí de Maldà y la de l'iglesia de Sant Celoni, ahont s'hi troben majestuosos esgrafiats; l'altar de Sant Antoni a l'iglesia de Sant Francisco de Berga y altre de Bagà; els grandiosos retaules de Palafrugell y Caldes de Montbuy; y la capella, de gust exquisit, de l'Universitat de Cervera. Respecte arquitectura civil del Renaixement y barroquisme, trobem les cases de la vila de Cervera, Tàrrega y Agramunt, exemples valiosos de l'època.

Y les creus de pedra de Santa Coloma de Queralt, Balaguer y Castellnou de Seana a l'Urgell; y les pintures romàniques y gòtiques de les valls d'Aneu, en iglesies cobertes ab fusta, y ferros romànics de decoració de portes, y el campanar gòtic rural de Ventolà a la Vall de Ribes, y tantes y tantes altres notícies, algunes inèdites.

Y com a parèntesis, perquè'm seria després difícil referir-me altre cop a la present exposició, vui esmentar algunes postals que figuren en aquesta, que no són d'assumpte artístic, com tampoc les esplèndides marines y paisatges de les encontrades més belles de Catalunya, però que han sigut contemplades ab plaer y tindran també algun dia valor documental. Me refereixo als tipos y costums populars. Aquella *filadora*, ab el covet de llana al costat, no té preu. Aquell llenyater d'Andorra, aquell pastor dels cims de Malandrau, aquells pagesos llaurant l'artiga del pla de les Arenes, la barraca de Carboners a Sant Hilari, la tornada dels sardinals a La Escala, la mort del porc a Artesa de Segre y, per fi, el típic Consell General de la Vall d'Andorra, ab les seves singulars capes y tricornis, són un conjunt preciós de tipos y escenes arrancades de la vida catalana, que seria convenient guardar per sempre. Tornem al nostre tema.

Les nacions civilisades s'en preocupen de la formació d'inven-